

SYLLABUS I LËNDËS “MORFOLOGJI HISTORIKE”

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	FAKULTETI I FILOLOGJISË
Titulli i lëndës:	MORFOLOGJI HISTORIKE
Programi:	GJUHË DHE LETËRSI SHQIPE
Niveli:	BACHELOR
Statusi lëndës:	OBLIGATIVE
Viti i studimeve:	VITI III, SEMESTRI VI
Numri i orëve në javë:	2 + 2
Vlera në kredi – ECTS:	5
Koha / lokacioni:	UNIVERSITETI “UKSHIN HOTI” PRIZREN
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. ass. dr. Senad Neziri
Të dhënat kontaktuese:	Senad.neziri@gmail.com 044648729
Përshkrimi i lëndës:	Kursi Morfologji historike u ofrohet studentëve që të njihen me evoluimet historike të zhvillimit të morfologjisë, si kurs themelor e obligativ. Brenda këtij kursi studentët do të kuptojnë drejt objektin studimor të disiplinës së morfologjisë në aspektin e evolucionit historik, e cila është njëra nga disiplinat mjaft të rëndësishme të gjuhës. Njohja në nivel të duhur të kësaj lënde të shqipes do t’u ndihmojë studentëve të mësojnë dhe përvetësojnë jo vetëm evolucionin historik të morfologjisë në rrjedhë të kohës, por, duke njohur mirë gramatikën historike, ata të zotërojnë shumë më mirë edhe morfologjinë e sotme të shqipes; të kuptojnë sa më mirë evolucionin historik të sistemit emëror (emrit, mbiemrit, përemrit dhe numërorit); të kuptojnë sa më mirë evolucionin historik të sistemit foljor; të kuptojnë evolucionin historik të parafjalëve, të ndajfoljeve etj.; t’i zhvillojnë aftësitë për të hulumtuar, krahasuar, analizuar, sintetizuar etj.
Qëllimi i lëndës:	Lënda ka për qëllim që studentët: - të kuptojnë drejt objektin studimor të disiplinës së morfologjisë në aspektin e evolucionit historik, e cila është njëra nga disiplinat mjaft të rëndësishme të gjuhës. Njohja në nivel të duhur të kësaj lënde të shqipes do t’u ndihmojë studentëve të mësojnë dhe përvetësojnë jo vetëm evolucionin historik të morfologjisë në rrjedhë të kohës, por, duke njohur mirë gramatikën historike, ata të zotërojnë shumë më mirë edhe morfologjinë e sotme të shqipes;

	- të kuptojnë sa më mirë evolucionin historik të sistemit emëror (emrit, mbiemrit, përemrit dhe numërorit); - të kuptojnë sa më mirë evolucionin historik të sistemit foljor; - të kuptojnë evolucionin historik të parafjalëve, të ndajfoljeve etj. -t'i zhvillojnë aftësitë për të hulumtuar, krahasuar, analizuar, sintetizuar etj.		
Rezultatet e të nxënit:	Pikësynimi kryesor i lëndës (në fund të këtij kursi) është që studentët: -të njohin objektin studimor të gramatikës historike, e cila ka si synim të hedhë dritë mbievolucionin historik të strukturës morfologjike; -t'i njohin tashmë dallimet morfonologjike; -t'i njohin ndryshimet gjatë evolucionit historik të sistemit emëror dhe foljor; - t'i njohin mjaft mirë dallimet morfologjike mesnjë faze të caktuar historike,duke krahasuar me morfologjinë deskriptive; - të kenë fituar njohuri dhe të kenë përvetësuar normën gramatikore; -t'i kuptojnë prirjet e përgjithshme të zhvillimit të gjuhës; - të jenë në gjendje të zbatojnë njohuritë e fituara nga fusha e gramatikës historike në morfologjinë deskriptive; të aftësohen për punë kërkimore-hulumtuese individuale e grupe.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15 Javë	30
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15 javë	30
Punë praktike	1	8 Javë	8
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	15 javë	15
Ushtrime në terren	1	9 javë	9
Kollokfiume, seminare	1	5 javë	15
Detyra të shtëpisë	1	4 javë	4
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	2 javë	4
Përgatitja përfundimtare për provim	1	2 javë	2

Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	2	2 javë	4
Projektet, prezantimet ,etj	1	4 javë	4
Totali			125 orë (5 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Gjatë realizimit të orës praktikohet metodologjia interaktive, duke e bërë studentin pjesëmarrës aktiv jo vetëm në ushtrime, por edhe në ligjëratë. ECTS-sistemi europian i transferimit dhe procesi i akumulimit të kredive, është një sistem i orientuar kah studenti dhe paraqet vlefën e ngarkesës së tij për të arritur objektivat e një lënde (kursi) ose programi të caktuar të studimit. Ngarkesa e studentit sipas ECTS bazohet në kohën që nevojitet për t’i kompletuar aktivitetet e planifikuara rreth një lënde (kursi), siç janë: pjesëmarrja në ligjërata, aktiviteti dhe pjesëmarrja në ushtrime, puna në terren, përgatitja e projekteve dhe plankonspekteve, prezantimet dhe mbajtjet e orëve, punime seminarike, punë konsultative me mentorin, puna e pavarur në bibliotekë ose në shtëpi, përgatitja përfundimtare e provimit, koha e kaluar në provim dhe parametra të tjerë.		
Metodologjia e vlerësimit:	1. Pjesëmarrje në ligjërata 10 % 2. Vlerësime të ndërmjetme 20 % 3. Punime seminari dhe detyra të ndryshme 20 % Provimi me shkrim (përfundimtar) 50 %		
Literatura			
Literatura primare:	Demiraj, Sh., <i>Gramatika historike e gjuhës shqipe</i>, ASHSH, Tiranë, 2002. Demiraj, Sh., <i>Morfologjia historike e gjuhës shqipe</i>, UT, Tiranë, 1973. Topalli, K., <i>Gramatika historike e gjuhës shqipe</i>, Tiranë, 2011.		
Literatura shtesë:	Mulaku, R., <i>Gjuha e shkrimeve të vjetra shqipe</i>, Prishtinë, 2012		

Plani i dizajnuar i mësim:		
Java	Ligjërata	Ushtrime

<i>Java e parë:</i>	Morfologjia historike dhe objektistudimor i saj; Metoda: sinkronike, diakronike, komparative dhe analogjia.	Dallimi mes morfologjisë historike dhe deskriptive.
<i>Java e dytë:</i>	Ndryshimet morfonologjike: metafoia, apofonia, palatalizimi, rotacizmi etj.	Ushtrime lidhur me ndryshimet morfonologjike në sistemin morfologjik.
<i>Java e tretë:</i>	Klasa leksikore e emrit dhe evolucionihistorik i këtij sistemi: gjinia, numri.	Ushtrime dhe shembuj lidhur me kategorinë gramatikore të gjinisë dhe të numrit të emrit.
<i>Java e katërt:</i>	Klasa leksikore e emrit dhe evolucionihistorik e këtij sistemi: rasa dhe formate rasave.	Ushtrime lidhur me evolucionin historik të sistemit të rasave.
<i>Java e pestë:</i>	Nyjat e prapme dhe të përparme dhe kategoria e shquarsisë.	Ushtrime lidhur nyjat e shqipes: nyjat e prapme dhe të përparme.
<i>Java e gjashtë:</i>	Klasa leksikore e mbiemrit dhe evolucionin historik i kësaj klase.	Ushtrime lidhur me mbiemrat dhe evolucionin historik të këtij sistemi.
<i>Java e shtatë:</i>	Klasa leksikore e përemrit dhe evolucionin historik i këtij sistemi: përemri vetor, dëftor dhe pyetës.	Ushtrime për evolucionin historik të vetorëve, dëftorëve dhe për përemrat pyetës.
<i>Java e tetë:</i>	Test gjysmësemestral I	Ushtrime për përemrat dhe ndryshimet që kanë pësuar ata gjatë rrjedhës historike.
<i>Java e nëntë:</i>	Klasa leksikore e përemrit dhe evolucionin historik i këtij sistemi: përemri pronor, lidhor dhe i pacaktuar.	Ushtrime lidhur me evolucionin historik të përemrit pronor, lidhor dhe të pacaktuar.
<i>Java e dhjetë:</i>	Klasa leksikore e foljes dhe evolucionin historik i këtij sistemi: numri, veta, koha dhe mënyra.	Ushtrime lidhur me sistemin foljor dhe evolucionin historik të këtij sistemi.
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Zgjedhimi i foljeve dhe llojet e tij.	Ushtrime lidhur me zgjedhimin e foljeve.
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Klasa e parafjalëve dhe evolucionin historik i kësaj klase.	Ushtrime lidhur me evolucionin historik të parafjalëve.
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Klasa e ndajfoljeve.	Ushtrime lidhur me evolucionin historik të ndajfoljeve.
<i>Java e katërmëdhjetë:</i>	Test gjysmësemestral II	Ushtrime lidhur me sistemin foljor dhe klasën parafjalëve.
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Punim seminarik.	Ushtrime për evolucionin e klasave

		të fjalëve (pj. e ligjëratës).
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
Studentët duhet t'u përmbahen rregullave të përcaktuara sipas Statutit të UPZ-së dhe rregulloreve evendimeve të miratuara nga Senati i UPZ-së dhe Këshilli Mësimor. Pritet që secili student të vijë me kohë. Nga çdo student pritet që të marrë pjesë në çdo ligjëratë. Për shkak të natyrës dhe mënyrës së mësimit në këtë lëndë, ardhja në mësim dhe pjesëmarrja aktive në diskutim është e nevojshme (e domosdoshme). Çdo mungesë e vazhdueshme rezulton me zbritjen e notës përfundimtare. Studentët janë të obliguar të kenë sjellje të mirë dhe të mbajnë qetësi, si dhe t'i shkyçin telefonat mobilë gjatë ligjëratave.		